

Vergaderjaar 2008–2009

30 806

Onbemande vliegtuigen (UAV)

Nr. 9

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 22 januari 2009

De vaste commissie voor Defensie¹, heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Defensie over de brief van 12 januari 2008 inzake de inhuur op korte termijn van UAV-capaciteit (Kamerstuk 30 806, nr. 8).

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 20 januari 2008. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Baalen

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Van Baalen (VVD), voorzitter, Çörüz (CDA), Ferrier (CDA), Van Velzen (SP), Blom (PvdA), ondervoorzitter, Eijnsink (PvdA), Van Dam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Griffith (VVD), Aasted-Madsen-van Stiphout (CDA), Irrgang (SP), Knops (CDA), Willemsse-van der Ploeg (CDA), Jacobi (PvdA), Boekestijn (VVD), Brinkman (PVV), Voorde-wind (CU), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Thieme (PvdD), Bilder (CDA) en Vacature (GL).
Plv. leden: Lempens (SP), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Van Beek (VVD), Jonker (CDA), Ormel (CDA), De Wit (SP), Roefs (PvdA), Wolbert (PvdA), Smeets (PvdA), Arib (PvdA), Blok (VVD), Omtzigt (CDA), Roemer (SP), Haverkamp (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Samsom (PvdA), Van der Burg (VVD), Wilders (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Van der Ham (D66), Teeven (VVD), Ouwehand (PvdD), Uitslag (CDA) en Vendrik (GL).

1

Is er aan de fabrikanten die informatie hebben verstrekt in dit project ook informatie gevraagd over het nu gekozen zwaardere type Unarmed Aerial Vehicle (UAV)? Was er voldoende vergelijkingsmateriaal? Zo ja, waarom is er dan toch voor een single source traject gekozen?

De Defensie Materieel Organisatie (DMO) heeft een marktverkenning uitgevoerd (gepubliceerd via het *European Defence Agency*) waarbij een pakket van eisen is gehanteerd voor een *Short Range Tactical Unmanned Aerial Vehicle* (SRTUAV). Verscheidene fabrikanten hebben gereageerd en er zijn verschillende UAV-typen aangeboden, waaronder *Short Range Tactical UAV's*, *Medium Altitude Long Endurance* (MALE) UAV's en *Medium Range Tactical-UAV's*. De Aerostar van de firma Aeronautics valt in de laatste categorie. De marktverkenning gaf voldoende informatie over de capaciteiten van de diverse systemen. Alleen de firma Aeronautics kan aan de gestelde behoeften (tactisch en operationeel) voldoen. Aangezien Aeronautics de noodzakelijke capaciteit tijdig kan leveren is ervoor gekozen alleen met deze firma het verwervingstraject voort te zetten.

2

Is er een benchmark voor de vlieguurprijs van de nu gekozen oplossing van rond de € 8000,-?

Nee, er is geen benchmark voorhanden op basis van de vlieguurprijs. Er is sprake van de inhuur van een lucht-grondwaarnemingscapaciteit met een gegarandeerd aantal vlieguren. De Audit Dienst Defensie heeft de prijsstelling als reëel en marktconform beoordeeld.

3

Indien door tijdsdruk geen nadere informatie is gevraagd, op welke gronden is dan voor deze oplossing gekozen, wetende dat Canada vanaf Kandahar met de door hen gekozen Heron ook het gebied kan bestrijken? Was het dan niet beter geweest met de Canadezen samen te gaan werken voor informatievergaring door UAV's?

Canada opereert vanaf Kandahar met de Heron, een MALE UAV. De Heron is in de marktverkenningfase aangeboden. De Heron voldoet niet volledig aan de gestelde eisen, is te duur en niet tijdig in Afghanistan beschikbaar.

Defensie heeft als voorwaarde gesteld dat de in te huren UAV vanaf Tarin Kowt opereert, aangezien de directe aansturing van de UAV's en analyse van de beelden nauw op elkaar moeten aansluiten. Dit stelt de commandant van de TFU in staat informatie direct te betrekken bij de planning en de uitvoering van operaties. Samenwerking met de Canadezen in Kandahar voor invulling van deze behoefte is hierdoor niet mogelijk. Wel kan de TFU incidenteel een beroep doen op de Canadese Heron of UAV-capaciteit van andere coalitiepartners.

4 en 5

Kunt u exact uitleggen waarom de Sperwer na 1 maart 2009 niet meer inzetbaar is? Waarom is de eigen Sperwercapaciteit en/of haar personeel niet inzetbaar in de tijd tot december 2010? Heeft het staken van de Sperwer inzet te maken met het personeelstekort bij Defensie?

Om de exploitatiekosten terug te dringen is in 2007 besloten het personeelsbestand van de Sperwer-eenheid te reduceren. Met de huidige personele omvang is de Sperwer-eenheid, als gevolg van de maximale uitzendduur van het bedienend personeel, tot 1 maart 2009 inzetbaar in Uruzgan.

6

Is het mogelijk om de inhuur alleen te laten bestaan uit buitenlands personeel, dat de nu aanwezige Sperwercapaciteit blijft gebruiken? Zo neen, waarom niet?

In het verwervingstraject is gebleken dat inhuur van buitenlands civiel en militair personeel voor de bediening en het onderhoud van het Nederlandse Sperwer-systeem niet mogelijk is. Behalve de beperkte beschikbaarheid van dit specifieke personeel is ook de onbekendheid met de Nederlandse configuratie een beperkende factor. Dit laatste zou tot een lang opleidingstraject leiden, waardoor de benodigde capaciteit niet vanaf maart 2009 beschikbaar zou zijn.

7

Is de nationaliteit van het ingehuurd personeel bij u bekend? Zo ja, waarom geeft u hier geen duidelijkheid over, en welke nationaliteit betreft het? Zo neen, waarom is u dat niet bekend?

Naar het zich laat aanzien zal het ingehuurd personeel de Britse of Amerikaanse nationaliteit hebben. De beoogde leverancier heeft echter nog niet bekend gemaakt welke personeelsleden het systeem zullen gaan bedienen.

8

Valt het ingehuurd personeel onder de Nederlandse wetgeving? Zo neen, onder welke wetgeving wel?

Zoals eerder gesteld in de reactie van de regering op het advies van de AIV over de inzet van civiele dienstverleners in operatiegebieden (Kamerstuk 31 200 X, nr. 116), valt ingehuurd personeel in de eerste plaats onder de strafwetgeving van het land van de eigen nationaliteit, voor zover deze wetgeving buiten dat land van toepassing is. In een beperkt aantal gevallen heeft Nederland strafrechtelijke rechtsmacht over specifiek omschreven, ernstige strafbare feiten begaan door niet-Nederlanders in het buitenland. Civiele dienstverleners in Afghanistan vallen in beginsel ook onder de Afghaanse strafrechtelijke rechtsmacht. Door Nederland in het kader van ISAF ingehuurd civiele dienstverleners genieten beperkte immuniteit van deze rechtsmacht. Deze immuniteit kan door Nederland worden opgeheven.

9

Is de ingehuurd capaciteit tevens bedoeld om ervaring op te doen, en/of als test voor de toekomstige aanschaf van soortgelijke UAV-capaciteit te dienen? Zo ja, heeft u specifiek gekozen voor het model dat de Israëlische firma levert en waarom? Zo neen, op welke basis heeft u gekozen voor de Israëlische capaciteit? Waarom heeft er geen vergelijking met andere UAV-producenten plaats gevonden?

De in te huren capaciteit voorziet in de urgente, tijdelijke behoefte voor de missie in Afghanistan. De ervaringen zullen worden meegenomen in het verwervingstraject voor de opvolging van de Sperwer.

10 en 12

Sluit de ingehuurd Israëlische capaciteit volledig aan bij de gewenste inlichtingen- en beveiligingstaken?

Is de in te huren capaciteit toereikend? Zo neen, verwacht u meer inhuur nodig te hebben?

Ja. Met de in te huren capaciteit kunnen de gewenste taken op het tactische en operationele niveau worden uitgevoerd. De eigenschappen van

de UAV van Aeronautics (vliegbereik en sensoren) bieden namelijk de mogelijkheid om tactische en operationele taken per vlucht te combineren. Hierdoor kan het totale aantal uren in de oorspronkelijke behoeftesstellingen worden gereduceerd. De benodigde 270 vlieguren per maand passen in het budget.

11

Treedt er vertraging op bij de informatieverwerking van gegevens door de inhuur? Zijn de communicatie-/ computersystemen voldoende op elkaar aangesloten of geïntegreerd?

Nee. Het inhuren van de capaciteit leidt niet tot vertraging bij de informatieverwerking aangezien de inlichtingenketen volledig in Nederlandse handen is. Nederlandse analisten kijken rechtstreeks naar de beelden op het UAV-grondstation. Daarnaast worden deze beelden rechtstreeks doorgezonden naar een apart Nederlands analysestation. Zoals gesteld in de brief van 12 januari 2009 (Kamerstuk 30 806, nr. 8) zal het burgerpersoneel dat de huurcapaciteit bedient, uitdrukkelijk geen deel uitmaken van de commandolijn, geen gevechtshandelingen verrichten en evenmin betrokken zijn bij de analyse van informatie.

13 en 14

Is de aanschaf van eigen UAV-capaciteit na beëindiging van de ISAF-missie strikt noodzakelijk?

Wegen de kosten van inhuurcapaciteit op tegen de aanschaf van eigen capaciteit (aanbesteding, aankoop, onderhoud, opleiding, reserveonderdelen, etc)? Zo ja, waarop baseert u dat? Zo neen, bent u van plan om UAV-capaciteit te blijven inhuren in plaats van eigen middelen aan te schaffen?

Zoals gesteld in de brief van 29 augustus 2008 over *UAV's en inlichtingen-capaciteit* (Kamerstuk 30 806, nr. 4) bestaat er op basis van het ambitieniveau van de krijgsmacht een structurele behoefte aan UAV-capaciteit. De urgente behoefte in Uruzgan kan niet tijdig via een regulier verwervings-traject worden afgedekt.

15

Kunt u specifiek uitleggen hoe het mogelijk is dat de aanwezige bondgenoten in Afghanistan geen UAV-capaciteit ter beschikking willen stellen aan Nederland?

Zoals gemeld in de stand van zaken brief Afghanistan van 28 oktober 2008 (27 925, nr. 325) beschikken de bondgenoten in Uruzgan over beperkte UAV-capaciteit. Zij hebben deze capaciteit nodig om hun eigen operaties te ondersteunen en kunnen slechts in beperkte mate capaciteit aan de TFU beschikbaar stellen.

16 en 17

Kunt u de Kamer garanderen dat het budget voor de inhuur niet overschreden gaat worden? Zo ja, waarop baseert u dat? Zo neen, waarom niet? Verwacht u extra kosten? Bent u van plan om de Kamer daar over in te lichten?

Kunt u garanderen dat de inhuur plaats vindt in de periode 1 maart 2009 tot december 2010 en niet langer? Zo neen, verwacht u een verlenging van de inhuur?

De inhuur voorziet in de urgente behoefte voor de missie in Uruzgan. Het project heeft een taakstellend budget zoals gemeld in de brief van 12 januari 2009 (Kamerstuk 30 806, nr. 8). Het contract met de leverancier bevat een vaste prijs voor de te leveren diensten voor de periode van

maart 2009 tot augustus 2010. Voor de periode van augustus 2010 tot december 2010 is in het contract een optie opgenomen. Of Defensie van deze optie gebruik zal maken is afhankelijk van het re-deployment plan voor de Nederlandse eenheden. Begin 2010 zal hierover meer duidelijkheid bestaan. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd. De optie is financieel niet in het budget afgedekt. Een verlenging van de inhuur na december 2010 is niet voorzien.